

Az SMS feladat 8.) részfeladata a következő:

Határozza meg, hogy a szógyűjteményben mely kódokhoz tartozik több szó is! Írassa ki a képernyőre ezeket a szavakat a kódjukkal együtt egymás mellé az alábbi mintának megfelelően (a szavak sorrendje ettől eltérhet): baj : 225; bal : 225; arc : 272; apa : 272; eb : 32; fa : 32; dal : 325; fal : 325; eltesz : 358379; elvesz : 358379; fojt : 3658; folt : 3658; ...

Megoldási lehetőségek:

- A hármask feladatban beolvastuk a *szó* tömbbe a txt állomány szavait. A *szó* tömb elemei tehát alkalmasak az összehasonlítások elvégzésére. Az összehasonlításokhoz ugyanakkor kellene az egyes szavak kódjai is. Mivel a szavakat többször hasonlítjuk, nem célszerű minden hasonlítás előtt újra és újra generálni, majd "eldobni" a hasonlított szavak kódjait.
- Vegyük észre, hogy a 6.) feladatban egymás után generálni kellett az összes szó kódját. Használjuk fel ezt a kódrészletet újra és a generált kódokat mindjárt írjuk ki egy segéd fájlba, vagy tömbbe, noha a feladat ezt nem kéri. Innentől kezdve konstansként közvetlenül adottak a kódok az összehasonlításokhoz, nem kell azokat "röptében" generálni. (Amennyiben van elég memóriánk a konstans tömb foglalásához, ez mindig kényelmesebb megoldást jelenthet.) Használjuk tehát a *kódok* tömb elemeit!

A feladat megoldására a *megszámolási tétel* egy variánsát használjuk. Az alapötlet a következő: egyesével haladunk a *kódok tömb* elemein és összehasonlítjuk azokat az összes többi tömb elemmel. Így biztosan mindenkit hasonlítottunk, és egyben mindenkit mindenkivel is hasonlítottunk:

```
ciklus  $i = 1$ -től kód darab-ig
     $db(i) = 0$ ;
    ciklus  $j = 1$ -től kód darab-ig
        ha  $kód(i) = kód(j)$  akkor
             $db(i) = db(i) + 1$ ;
        elágazás vége;
    ciklus vége
ciklus vége
```

A vázolt algoritmus alapján egyrészt látszik, hogy létre kell hoznunk egy *db tömb*-öt, amely tárolja az *i*-edik kóddal egyező kódok darabszámát. A $db(i)$ minden esetben legalább 1, hiszen minden kód megtalálja legalább önmagát. Ha $db(i) > 1$, akkor az *i*-edik kódból több is van a *kódok tömbben*. Másrészt az is látszik, hogy az algoritmus nem eléggé hatékony. Öt egyező kód esetén pl. a sorrendben később következő négy további azonos kódhoz való hasonlítás teljesen felesleges, hiszen ugyanazt az öt elemet fogjuk egyezőnek találni, mint az elsőhöz történt hasonlítások alkalmával. Sok tehát a felesleges lépés. (n elem esetén n^2 hasonlítást végzünk, amelyből a példa szerint máris $4n$ összehasonlítás felesleges) További probléma: az algoritmus nem nyújt információt arról, hogy hány különböző kód van a *kódok tömbben*.

Javítsuk az algoritmust:

A felesleges hasonlításokat úgy küszöbölhetjük ki, hogy feljegyezzük azoknak az elemeknek a sorszámát, amelyek egyezőnek találtak egy korábbi összehasonlítás alkalmával és ezekhez az elemekhez, ha rájuk kerül a sor a külső ciklusban, már nem hasonlítunk. Az is belátható, hogy a belső ciklus számlálóját nem kell 1-től indítani, hiszen az első meg nem talált új elem előtt nem lehet vele azonos elem. Elég tehát a *j* ciklusszámlálót *i* aktuális értékétől, sőt az önmagával való egyezés vizsgálatának elhagyhatósága miatt $i + 1$ értéktől indítani.

A felesleges hasonlítások kihagyásának programozására háromféle lehetőség is kínálkozik:

- Vannak nyelvek, amelyek megengedik a számlálós ciklus számlálójának manipulálását a ciklus belsejében abból a célból, hogy ilyenkor átléphessünk a feleslegessé vált futtatásokon:

ciklus $i=1$ -től n -ig

...

ha $T(i)$ *akkor*

$i=i+1$;

elágazás vége

ciklus vége

Ha a T tulajdonság igaz értéket vesz fel i -re, kikényszerítjük i értékének növelését. Mivel a ciklus maga is növeli a ciklusszámláló aktuális értékét a ciklusmag minden végrehajtása után, így $i+1$ értékre kimarad a ciklus futása. A Turbo Pascal megengedi ezt, a Free Pascal hibáüzenettel tér vissza. *Meg kell jegyezni, ez a beavatkozás ellentétes a számlálós ciklus szervezési elvével!*

- Feltételes ciklust szervezünk, hiszen a kihagyások miatt előre nem ismerjük a lépésszámot.
- Végül elképzelhető az a megoldás is, hogy megtartjuk a számlálós ciklust, de feltételes elágazással letiltjuk a ciklusmag nem kívánt futásait.

Az alábbi táblázat egy egyszerű mintapéldán követi végig a javított algoritmus egyes lépéseit. Példánkban egy kilencelemű tömb különböző elemeit számoljuk meg. A tömb 'szavait' úgy válogattuk, hogy első betűik azonosíthatóak a szavakat az egyszerűbb áttekinthetőség érdekében. A db tömbhöz funkcionálisan hasonló *adminisztrációs tömb* elemei rekordok. A *azonos* mező arról tájékoztat, hogy azonosnak találtuk-e már az elemet valamely **másik** elemmel, a db mező pedig az adott sorszámú elemmel azonosnak talált elemek darabszámát mutatja. (kezdetben minden elem önmagával azonos) Az i a külső, j a belső ciklus számlálójának aktuális értékeit mutatja. Ha egy elemet az összehasonlítások során azonosnak találunk azzal a minta elemmel, amelyhez hasonlítottuk, akkor *true* bejegyzésre javítjuk a hasonlított elem *azonos* mezőjének tartalmát: *ha szó(i)=szó(j) akkor admin(j).azonos=true*. Amikor a külső ciklusban majd erre az elemre kerül a sor, éppen ezért kimarad. Ezzel egyidejűleg még két bejegyzést teszünk ilyenkor. Egyrészt eggyel növeljük a minta elem db mezőjének értékét, hiszen vele egyezőt találtunk: $admin(i).db=admin(i).db+1$. Másrészt a *true* bejegyzés mellett 0 -ra állítjuk a hasonló elem db mezőjét: $admin(j).db=0$. Ezzel azt jelezzük, hogy a j -edik elem nem önálló érték, csak másolata az i -edik elemnek.

sor-szám	szó	admin.		i	j		i	j		i	j		i	j				
		azonos	db	1	2 - 9		2	3 - 9		3	4 - 9		5	6 - 9		8	9 - 9	
1	dm	false	1	d	f	3												
2	kt	false	1	k	f	1	k	f	2									
3	bi	false	1	b	f	1	b	f	1	b	f	1						
4	dn	false	1	d	t	0	d	-	-	d	-	-						
5	aw	false	1	a	f	1	a	f	1	a	f	1	a	f	2			
6	az	false	1	a	f	1	a	f	1	a	f	1	a	t	0			
7	kv	false	1	k	f	1	k	t	0	k	-	-	k	-	-			
8	ce	false	1	c	f	1	c	f	1	c	f	1	c	f	1	c	f	1
9	do	false	1	d	t	0	d	-	-	d	-	-	d	-	-	d	-	-
összehasonlítások száma:				8			5			3			2			0		

Látható, hogy a hasonlítások száma $n^2 = 81$ helyett mindössze 18.

Az admin tömb tartalma (keretezve) a megszámlálás után:

36	dm	1	f	3
58	kt	2	f	2
24	bi	3	f	1
36	dn	4	t	0
29	aw	5	f	2
29	az	6	t	0
58	7	t	0	
23	ce	8	f	1
36	do	9	t	0

Ha összeszámoljuk a végeredmény tömbben a nem 0 bejegyzéseket, megkapjuk az egymástól különböző elemek darabszámát (5 féle). Kikereshetjük, melyik elemből van a legtöbb (az elsőből 3). A legtöbbször előforduló elemhez tartozó i sorszámérték alapján ($i = 1$) megkaphatjuk a leggyakoribb kódot ($kod(1)=36$). Ennek alapján kiválogathatjuk a kapott leggyakoribb kódhoz tartozó azonos kódok sorszámát(1, 4, 9), mely sorszámok felhasználásával a forrás szavakat is kiírathatjuk ($szo(1)=dm$, $szo(4)=dn$, $szo(9)=do$).

Végül észrevehetjük, hogy az admin tömbünk redundáns. A 0 bejegyzések ugyanis egyértelműen azonosítják a hasonlított 'másolat' elemeket, tehát a *true* és *false* bejegyzések elhagyhatók. Ennek figyelembe vételével a megszámlálási algoritmus így alakul:

```

ciklus  $i = 1$ -től  $N$ -ig
     $db(i)=1$ ;
ciklus vége
ciklus  $i = 1$ -től  $(N-1)$ -ig
    ciklus  $j = (i+1)$ -től  $N$ -ig
        ha ( $(db(i) \neq 0)$  és ( $db(j) \neq 0$ )) akkor
            ha  $kód(i) = kód(j)$  akkor
                 $db(i) = db(i)+1$ ;
                 $db(j)=0$ ;
            elágazás vége;
        elágazás vége;
    ciklus vége
ciklus vége.

```